

ПРОЕКТ ШЕЛДЪН
Модел за интервенция
за ученици с емоционални, поведенчески и обучителни трудности (ЕПОТ)

Интелектуален резултат 3
УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА
УЧИТЕЛИ

**Автори: Arianna Gherardini,
Evert-Jan Hoogerwerf (Италия),
Adam Harvatis (Гърция)**

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРОЕКТЪТ Шелдън	3
Учебната програма за учители	4
Учебната програма Шелдън: обучителни материали и упражнения	11
Обучителен материал	Klaida! Žymelē neapibrēžta.
Обучителни дейности	11

ПРОЕКТЪТ ШЕЛДЪН

Целта на този проект е да създаде иновативен модел за интервенция, основан на когнитивни и наративни психотерапевтични принципи и елементи, в резултат на който учениците с ЕПОТ да повишат мотивацията си за учене и така да бъде предотвратено преждевременното им отпадане от училище. Целта на този модел е точното определяне на генетично програмираните потребности, т.е. на онова, което предизвиква емоционалните и поведенческите им трудности. Проектът цели разширяване на модела чрез акцентирание върху детските мисли, т.е. чрез създаване на възможност те да бъдат променяни и настоящите форми на удовлетвореност да бъдат модифицирани и заместени с такива, кореспондиращи с просоциалното поведение. Този метод ще увеличи вътрешната мотивация на учениците с ЕПОТ за поведенчески промени. Общото между учениците с ЕПОТ е необходимостта да бъдат изслушвани и да не се разглеждат като проблем, а като личности, характеризиращи се с истории, различни от тези, в които те са били наричани „трудни“. На тях трябва да се гледа като на хора, способни да проявяват положително поведение.

Основната концепция е, че идентичността на личността е формирана в социален контекст, който предлага и възпроизвежда конкретна визия, влияеща на придържането към определени очаквания и предразсъдъци, които се повтарят във времето. Като обръща внимание на различни и положителни аспекти, ученикът има възможност да открие страни на себе си, които са различни от обичайните и така се изгражда механизъм за засилване на положителните страни на ученика и връзката му с родители и учители. Отделяйки се от проблема, ученикът има възможност да изгради ново самосъзнание, което се подсилва чрез интегрирана работа на учители, ученици и родители. Това би могло да допринесе за формирането на нова среда, която се основава на сътрудничество, взаимно уважение, изслушване и разбиране. Създаването на пространство, в което учениците смятат, че са важни и ценени от учителите, ще засили мотивацията им да изберат поведение в съответствие с очакванията и въз основа на доверието, което им оказват учителите.

Моделът за интервенция бе създаден за ученици с ЕПОТ на възраст от 12 до 19 години, които са част от образователната система (средни училища, професионални гимназии, специализирани училища) в Италия, Литва, България и Германия. Другата голяма група бенефициенти включва учители / обучители, които работят с деца от целевата група и които прилагат създадения иновативен модел за интервенция, както и останалите резултати от проекта. В проекта участваха непряко също и психолози и родители, тъй като те бяха основна част от предварителния анализ и последващите интервенции.

УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА УЧИТЕЛИ

Целта на учебната програма е да подкрепи професионалистите от системата на училищното образование в прилагането на модела за интервенция ШЕЛДЪН, като им предостави необходимите специализирани насоки, техники и инструменти.

Програмата за обучение в метода ШЕЛДЪН е насочена главно към професионалисти от образователните институции като психолози, преподаватели, учители, педагогически съветници и социални работници и може да се използва както от обучители, които предоставят обучения на такива професионалисти (т.е. за обучение на самите обучители), така и от самите професионалисти като програма за самостоятелно обучение.

Моделът за интервенция Шелдън предоставят набор от инструменти, които училищата могат да използват за систематично справяне с предизвикателствата на свързването на учениците с ЕПОТ с училището и образователната общност.

Моделът се състои се от:

- Инструмент за порфилиране, който да помогне за активиране на диалог, основаващ се на слушане и разбиране на причините за безпокойството на учениците.
- Обучителен инструмент за комуникация, основан на принципите на наративната терапия.
- Игрови инструмент за овластяване на ученика.
- Тази учебна програма за подпомагане на развитието на знанията и уменията, необходими за прилагане на инструментите за интервенция.

Придобиването на знания и умения може да се осъществи по два различни начина:

1) Автономно четене на предоставения материал:

Допустимо е самостоятелно запознаване с теориите и подходите, които са в основата на модела за интервенция ШЕЛДЪН, както и с данните, събрани в рамките на проекта, и техния анализ. Всички инструменти (таблици, доклади, работни листове и т.н.) се предоставят в тяхната цялост, заедно с ясни инструкции за тяхното използване. Този модел на самообучение се препоръчва предимно на професионалисти, които вече имат солидни умения и знания в полето на психологията (психолози, преподаватели, консултанти).

2) Курсове за обучение:

Организирането на обучения, провеждани от обучител (особено подходящо, например за обучение на учителите), дава възможност за целенасочено и подпомагано запознаване с теоретичната рамка и събраните данни в рамките на проекта ШЕЛДЪН, стоящи в основата на модела за интервенция. Това дава възможност участниците да споделят идеи, мнения и рефлексии, които обогатяват и самия обучителен материал с практическия опит на работещите в училище. Обученията позволяват на хората да придобият практически опит и

да подобрят притежаваните от тях умения преди да започнат да прилагат модела за интервенция с техните ученици, като им позволи да участват в различни практически упражнения и ролеви игри.

Учебната програма е разделена на четири модула:

1. Теоретична рамка: нова гледна точка към вътрешните проблеми на ученици с ЕПОТ
2. Събиране на данни и анализ
3. Инструментът за интервенция Шелдън: какво представлява и как да го прилагаме
4. Шелдън игрови инструмент за обучение

Четири модула са описани по-подробно в таблицата по-долу.

Модул №	Заглавие	Резултати от ученето	Провеждане
1.	Теоретична рамка: нова перспектива към вътрешните проблеми на учениците с ЕПОТ	При завършването на този модул обучаемите ще имат добро разбиране за теоретичните концепции, изследващи мотивацията за учене, когнитивно-поведенческия и наративния подход, както и техните ефекти върху проблема с ниската мотивация за учене.	Обучение лице-в-лице Самостоятелно учене
Основно съдържание, което ще бъде разгледано			
<p>Концепция Наративна терапия Социална и когнитивна теория Когнитивно-поведенческа терапия</p> <ul style="list-style-type: none"> - Когнитивно поведение при юноши - Концептуализиране на случай - Когнитивно-поведенчески стратегии <p>Анализ на системата от потребности и мисли на учениците, които ги водят до емоционални, поведенчески и обучителни трудности</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ролята на основната психологическа потребност от удовлетворение. - Какво е мотивиращ стил на преподаване? Или кои са ключовите компоненти на мотивирация подход? - Когнитивно-поведенчески стратегии 			
Допълнителен материал: Модул 1			
Модул №	Заглавие	Резултати от ученето	Провеждане
2.	Събиране на данни и	След завършване на този модул обучаемите ще са се сдобили с	Обучение лице-в-лице

	анализ	инструменти за събиране и анализиране на данни и за съпоставяне с данните, събрани в рамките на проекта Sheldon	Групова работа (разработване, анализ и интерпретиране на данните)
Основно съдържание, което ще бъде разгледано			
<p>Представяне на методологията на проучването:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Етични аспекти при проучването – Продължителност и въвличане на участниците – Процедура и режим на провеждане – Въпроси, които провокират спонтанни и задълбочени отговори – Качествени критерии на дълбочинното интервю – Условия на провеждане на проучването – Участници – Интервенция <p>Анализ на данните от проучването</p> <ul style="list-style-type: none"> – Контент-анализ на резултатите – Потенциалът на мотивационното профилиране – Фактори на издърпване и изтласкване, „Pull“ и „Push“ фактори – Когнитивно-поведенческа терапия при юноши (Paulomi Matam Sudhir) <p>Инструмент за профилиране на ученика</p> <ul style="list-style-type: none"> – Насоки за Инструмент за профилиране на ученика – Инструмент за профилиране на ученика (интервю) – Практически упражнения за използване на инструмента <p>Рефлексии в групата и споделяне на опитност</p>			
Допълнителен материал: Модул 2, Инструмент за профилиране на ученика			
Модул №	Заглавие	Резултати от ученето	Провеждане
3.	Модел за интервенция Шелдън: Какво	При завършването на този модул обучаемите ще придобият задълбочени познания за инструментите и ще могат да ги	Обучение лице в лице Групови упражнения

	представява и как да бъде прилаган?	прилагат в реалния живот.	
Основно съдържание, което ще бъде разгледано			
<p>ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ</p> <p>Теория</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основни концепции за интегриране на наративното консултиране (и когнитивно-поведенческата терапия) в образователна среда <p>Основни идеи на интервенцията</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основни принципи на действие при интервенцията <p>ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ</p> <p>Основни директори на интервенцията</p> <p>Проучване на идентичността на студента отвъд проблема</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наблюдава и документира, когато ученикът се справя добре в класната стая (с помощта на инструмента „Лист за наблюдение на учителя“) - Разговаря с родителите на ученика за „великолепността“ на детето им; (с помощта на инструмента „Допитване до родителите“) - Разговаря със самия ученик за нещата, които според него върши добре (с помощта на инструмента „Експериментално упражнение за целия клас: личността отвъд проблема“) <p>Съвместен разговор с ученика</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подготвителен разговор и първа среща (използване на „справяне с проблеми съвместен разговор-разширена версия“ и „справяне с проблеми съвместен разговор-кратка версия“) <p>Последващи действия и срещи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разпространяване на положителна информация за действията и личността на ученика; - Съхраняване на отношенията и демонстриране на признание за постиженията на ученика - Организиране на срещи за проследяване - Споделяне на съвета, който ученикът „дава“ на останалите ученици <p>Връщане на проблема</p>			

<p>Кратка версия на модела за намеса Шелдън Двуминутно проследяване: кратко сътрудничество за решаване на малки проблеми</p>			
<p>ДОПЪЛНИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ: ШЕЛДЪН МОДЕЛ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ (КНИГА), ПОДКРЕПЯЩИТЕ ОБУЧИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ В КРАЯ НА ТОЗИ ДОКУМЕНТ</p>			
Модул №	Заглавие	Резултати от ученето	Провеждане
4.	Шелдън Игрови обучителен инструмент	При завършването на този модул обучаемите ще придобият задълбочени познания относно Шелдън игровата платформа за обучение и ще мога да я използват активно	Обучение лице в лице Електронно обучение
<p>Основно съдържание, което ще бъде разгледано</p>			
<p>ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ</p> <p>Теория</p> <ul style="list-style-type: none"> – Образователна теория на електронния инструмент – Игрови принципи <p>Основни идеи на употребата на Шелдън игровата платформа</p> <ul style="list-style-type: none"> – Основи на когнитивно-поведенческата терапевтична намеса – Игрови елементи – Подбор на материали основани на когнитивно-поведенческата терапия за ползване с/ от деца и юноши – Елементи на Е-обучението <p>ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ</p> <p>Основни принципи на използване на игровата платформа</p> <p>Принципи на Когнитивно-поведенческата терапия</p> <ul style="list-style-type: none"> – Въведение в Когнитивно-поведенческата терапия – Отрицателни автоматични мисли – Мисловни грешки – Балансирано мислене – Концепциите на основните вярвания – Контрол на собствените мисли 			

Игрови елементи за мотивиране на студента

- Точки
- Значки/ Поздравления
- Класиране

Практически действия: полу-автономно учене

- Ограничения за самообучение на учениците
- Роля на преподавателите със и без платформа за електронно обучение
- Последващи срещи лице в лице или в платформата за електронно обучение.

Обратна връзка за напредъка на всяка стъпка.

**ДОПЪЛНИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ: ИГРОВА ОБУЧИТЕЛНА ПЛАТФОРМА,
ИНСТРУМЕНТ ЗА ЕЛЕКТРОННО ОБУЧЕНИЕ, ДРУГИ ЕЛЕКТРОННИ РЕСУРСИ**

УЧЕБНАТА ПРОГРАМА „ШЕЛДЪН“: ОБУЧИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ И УПРАЖНЕНИЯ

ОБУЧИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ: ИНСТРУМЕНТИТЕ ПО ПРОЕКТ ШЕЛДЪН

- ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРОФИЛИРАНЕ НА УЧЕНИКА
- МОДЕЛ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ ПРИ УЧЕНИЦИ
- ИГРОВИ ИНСТРУМЕНТ

Обучителен материал за допълнително четене:

1. Теоретична рамка: нова гледна точка към вътрешните проблеми на учениците с ЕПОТ
Основни идеи и практики на наративната терапия и когнитивно-поведенческата терапия, които вдъхновиха модела за интервенция на „Шелдън“. Можете да използвате този материал като въведение към основните идеи, които са вдъхновили проекта „Шелдън“. (модул 1)
2. Екстернализирането на проблема и пренаписване на житейски истории и отношения
Статия на Майкъл Уайт, обясняваща основната концепция на наративната терапия. (модул 1)
3. Насоки за това как да използвате инструмента за профилиране на ученици и преглед на това как този инструмент е бил използван в проекта „Шелдън“ (модул 2)

Обучителни дейности

Моделът за интервенция „Шелдън за ученици“ е лесен за прилагане модел за интервенция и може да бъде преподаден от експерт по Наративна терапия на учителите, които да го прилагат в класните стаи, така и от самоорганизираща се група учители / преподаватели, които искат да изучават и експериментират с предоставените идеи и практики.

Фасилитаторът на самоорганизираща се група учители могат да прилагат следните обучителни дейности с цел да се обучат в модела.

1. Четене на избрани страници от книгата „Описание на модела за интервенция при ученици“ и обсъждане на идеите и практиките в нея.

Някои от въпросите, които могат да бъдат обсъждани на дискусиите са следните:

- *Харесва ли Ви прочетеното?*
- *По какъв начин написаното се свързва с преживяванията Ви? Кои от Вашите преживявания откривате в написаното?*

- *Как Ви влияе прочетеното?*
- *Как можете да приложите тези идеи в практиката Ви?*
- *С какво написаното се различава от нещата, които прилагате на практика?*
- *Какви въпроси и/или дилеми повдигна?*

На тези въпроси първо може да се отговори в малки групи от двама или трима учители и след това да бъдат обсъдени от всички.

2. Експериментални дейности, свързани с прилагането на работните листове и дейностите, които са включени в книгата „Описание на модела за интервенция при ученици“ (вижте всички представени в приложение II към книгата: Таблица от дейности и работни листове).

Учителите могат да изберат ученик, с когото биха искали да работят, и след това да използват ролева игра по двойки, в които те използват работните листове и дейностите от модела на интервенцията с ученика.

След приключване на дейностите по интервенция, учителите могат да говорят за опита от упражнението по двойки (например, като отговарят на въпроси като следното):

- *Какво научихте от него?*
- *Срещнахте ли някакви трудности? Какви?*
- *Възможно ли е според вас да водите такива разговори с Вашите ученици? Какви биха били положителните страни и какви трудности бихте срещнали?*
- *Имате ли някакви идеи кой от Вашите колеги може да Ви бъде от помощ, когато разговаряте с Вашите ученици по този начин? Как могат те да Ви помогнат?*
- *Имате ли някакви идеи как бихте могли да се справите с възможните трудности, които можете да срещнете по време на разговора и как бихте могли да оптимизирате ситуацията за провеждане на такъв разговор?*

В края на упражнението се инициира дискусия за опита, който са придобили при неговото изпълнение.

Повече дейности могат да се намерят на уебсайта на проекта „Шелдън“ www.sheldon-project.eu

Пожелаваме ви интересно, въвличащо,
предизвикателно и радостно преживяване с модела за
интервенция "ШЕЛДЪН" !